

Xalq so'zi

2025-YIL – ATROF-MUHITNI ASRASH VA "YASHIL" IQTISODIYOT YILI

1991-yil 1-yanvardan chiqa boshlagan

WWW.XS.UZ ● E-mail: Info@xs.uz ●

2025 yil 28-mart, № 63 (8958)

Juma

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoning orqali skanner qiling.

O'ZBEKISTON YEVROPA ITTIFOQI INSTITUTLARI BILAN MUNOSABATLARNI YANADA CHUQURLASHTIRADI

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 27-mart kuni Yevropa Ittifoqining Tashqi ishlari va xavfsizlik siyosati bo'yicha oliy vakili, Yevropa komissiyasi vitse-prezidenti Kaya Kallas boshchiligidagi delegatsiyani qabul qildi. Amaliy hamkorlikni kengaytirish va bo'lajak qo'shma tadbirlarga tayyorgarlik ko'rish masalalari ko'rib chiqildi.

Uchrashev avvalida oliy martabali mehmon davlatimiz rahbariga Yevropa kengashi Prezidenti Antoniu Koshta va Yevropa komissiyasi Prezidenti Ursula fon der Layenning salomi va eng egzu tilaklarini yetkazdi.

Joriy yil 3-4-aprel kunlari Samarqand shahrida "Markaziy Osiyo – Yevropa Ittifoqi" birinchi sammiti tadbirlarini o'tkazish masalalara alohida e'tibor qaratildi.

Ashxobod shahrida o'tgan vazirlar darajasidagi ko'p tomonloma uchrashevning samarali yakunlari yusuk baholandi.

Savdo va logistika, shu jumladan, Transkaspiv transport yo'lagi salohiyatini ro'yobga chiqarish, raqamlashtirish, "yashil" energetika, ekologiya, infratuylimiz modernizasiya qilish va boshqa ustuvor yo'naliishlarda ikki mintaqaga o'tasidagi o'zaro manfaatlari hamkorlikni ilgari surish, tashabbus va loyihalarini amalga oshirishning samarali mexanizmlarini joriy qilish muhimligi qayd etildi.

O'zbekistonning EI institutlari bilan munosabatlarni yanada chuqurlashtirish masalalari ko'rib chiqildi.

Kengaytirilan sherlik va hamkorlik to'g'risidagi yangi bitimni qabul qilish hamda mamlakatimizning Jahan savdo tashkilotiga qo'shilishi masalalari muhokama qilindi.

Xalqaro va mintaqaviy siyosatning dolzorb masalalari yuzasidan ham fikr almashildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Muhamedjon Hoshimov surʼati.

XUSUSIYLASHTIRISH SOHASIDAGI USTUVOR VAZIFALAR BELGILAB OLINDI

President Shavkat Mirziyoyev 27-mart kuni davlat mulkini xususiylashtirish bo'yicha joriy yilgi ustuvor vazifalar muhokamasi yuzasidan kengaytirilgan yig'ilish o'tkazdi.

Tadbirkorlikni rivojlantirish, yer va inshootlardan samarallar foydalaniш maqsadida xususiylashtirish bo'yicha keng ko'lamli ishlar qilinmoqda. 2021 – 2024-yillarda 47 trillion so'mlik davlat aktivlari sotilgan. Bu – oldingi o'n yillidagi ko'rsatkichdan 30 karra ko'p.

Bular hisobiga davlat ishtirokida korxonalar soni 2 karra qisqardi, iqtisodiyotda davlat ulushi 13 foizga kamaydi. Xususiyashgan mulk samadaroligi ham bir necha barobar oshdi.

Oldinlari, asosan, kichik korxona va obyektlari sotilgan bo'lsa, endilikda yirik davlat aktivlari ham sotuvga chiqarilmoqda. Jumladan, Qo'ng'irod suda zavodi, "Foton", "O'ztemriyo/konteyner" kabi yirik korxonalar, "International" va "Lotte" mehnxonalar xususiylashtirildi.

O'tgan yili noyabrdagi ilk bor "xalq IPO"si bo'yicha Tovar-xom ashyo birjasining 3 milliondan ortiq aksiyalar aholliga sotildi, 11 ming odam aksiyadoga aylanadi.

Lekin hali tizimda kamchiliklari, hududlar va tarmoqlarda foydalanimayotgan imkoniyatlar ko'p. Bo'sh turgan joylari iqtisodiy aktiviga aylantirish, auksionga qo'yilgan tayyor bolinari sotishda sastkasliklari bor.

Masalan, hududning ixtisoslashuvi, kommunikatsiya o'tkazish imkoniyati o'rganilmasdan auksionga chiqarilgan 1,5

ming hektar yer 1 yildan ortiq sotimagan. 4 mingta yer uchastkasini auksionga chiqarishda kelishish jarayonlari kechikkan.

Vazirlar va hokimlar o'tgan yili sotilishi kerak bo'lgan 243 ta mulkni Davlat aktivlari agentligiga o'tkazib bermagan.

Yirik davlat korxonalarida ham ishlar jadal emas. "Avtosanoat", "Kimyosanoat", "O'zbekiston metallurgiya kombinati", "O'zbekneftgaz" kabi 22 ta korxona haligacha xalqaro moliyaviy hisobot yuritshga o'tmagan. "O'zbekiston pochtasi", "Uzbekiston Airports", "O'zbekiston temir yo'llari" haligacha kredit reytingi olmagan.

Tanqidiy ruhda o'tgan yig'ilishda bu kabi masalalarni hal etib, ishlarni jadallashtirish zarurligi ko'rsatib o'tildi. Xususiyashgan sohasidagi 2025-yilgi maqsadlar belgilab olindi. Jumladan:

– 30 trillion so'mlik davlat mulkini sotib, byudjetga kamida 10 trillion so'm tushumni ta'minash;

– 116 ta korxonadagi davlat ulushini va 581 ta ko'chmas mulk obyektni sotuvga chiqarish;

– 6,1 ming hektar yerni auksionga qo'yib, soish hajmini 6 trillion so'mga yetkaшиб;

– kamida 300 ta kon va maydonni tashabbuskorlarga taklif etib, 500 milliard so'm tushum tushirish.

Bularning natijasida iqtisodiyotga

mahalliy byudjetga tushumni ko'paytirish bo'yicha yaxshi tajribalar ham bor. Misol uchun, Toshkent shahrida munisipal toifadagi joylar xatlov qilinib, elektron bazasi yaratildi. 102 ta samarasiz bino hamda 97 hektar bo'sh yer aniganlabin, auksionga chiqarish bosholandi. O'tgan yili bino-inshooat ostidagi 118 hektar yer uchastkalarini xususiyashganidan 60 milliard so'm tushum bo'ldi. Bu – 2022-yilda qisbatan 5 karra ko'p degani.

Endi ushu tajriba barcha viloyat markazlarida, keyingi yil tumanlarda joriy qilindi.

Sohadagi yana bir muhim masala – davlat ishtirokida korxonalarini xalqaro bozorga olib chiqish. Bugungacha ushu tizim o'zini og'laganiga va samarasini bergen. Xalqaro tashkilotlar ham buni e'tirof etapti.

Mutasaddilarga eksperterni jalb qilgan holda bu jarayonlarni davom ettirish vazifasi qo'yildi. Bu yil xalqaro bozorlarda yana 28 ta, keyingi yil 10 ta yirik korxona aksiyalari ommaviy savdoga chiqarilishi belgilandi.

Bosh vazirga bu bo'yicha "Yo'l xaritasi" tasdiqlab, ijsorisini har dyda muhokama qilib borish topshirildi.

Yig'ilishda muhokama qilingan masalalar yuzasidan vazirlar, tarmoq rahbarlari va hokimlar axborot berdi.

O'ZA.

maleshvadagi tashumni ko'paytirish bo'yicha yaxshi tajribalar ham bor. Misol uchun, Toshkent shahrida munisipal toifadagi joylar xatlov qilinib, elektron bazasi yaratildi. 102 ta samarasiz bino hamda 97 hektar bo'sh yer aniganlabin, auksionga chiqarish bosholandi. O'tgan yili bino-inshooat ostidagi 118 hektar yer uchastkalarini xususiyashganidan 60 milliard so'm tushum bo'ldi. Bu – 2022-yilda qisbatan 5 karra ko'p degani.

Endi ushu tajriba barcha viloyat markazlarida, keyingi yil tumanlarda joriy qilindi.

Sohadagi yana bir muhim masala – davlat ishtirokida korxonalarini xalqaro bozorga olib chiqish. Bugungacha ushu tizim o'zini og'laganiga va samarasini bergen. Xalqaro tashkilotlar ham buni e'tirof etapti.

Mutasaddilarga eksperterni jalb qilgan holda bu jarayonlarni davom ettirish vazifasi qo'yildi. Bu yil xalqaro bozorlarda yana 28 ta, keyingi yil 10 ta yirik korxona aksiyalari ommaviy savdoga chiqarilishi belgilandi.

Bosh vazirga bu bo'yicha "Yo'l xaritasi" tasdiqlab, ijsorisini har dyda muhokama qilib borish topshirildi.

Prezidentimizning yana bir tashabbusiga muvofig, yoshlarimizni Amerikaning "Pechak ligasi" (The Ivy League) universitetlariga tayyorlash yo'lg'i qo'yiladi. Buning uchun 6 bosqichli Milliy dastur qabul qilinadi.

O'ZA.

O'zbekiston –
kelajagi
buguk
davlat

ATOM ENERGETIKASI
JAHONNING ENG ILG'OR
TAJRIBALARI ASOSIDA
RIVOJLANTIRILADI

Davlatimiz rahbariga atom energetikasini rivojlanishiga qaratilgan vazifalar ijrosi yuzasidan axborot berildi.

Mamlakatimizda energetika sohasida ko'plab loyihalar amalga oshirilgani natijasida oxirgi besh yilda elektr energiyasi ishlab chiqarish 30 foiz ko'payib, 81,5 milliard kilovattsoatga yetdi. Oshib borayotgan talabni qondirish uchun qayta tiklananligi energiya manbalari ham faol rivojlanishimoda. Uning generatsiyadagi ulushi 16 foizga yetib, o'tgan yil 3,2 gigavatt qoshimcha quvvat yaratildi.

Hozirgi kunda kichik quvvati atom elektr stansiyasi qurish loyihasi ustida ish olib borilmoqda. Uni amalga oshirish imkoniyatlari muhokama qilish hamda "Yo'l xaritasi" tayyorlash maqsadida ishchi guruhlarning uchrashevlarini o'tkazildi.

Xalqaro atom energiyasi agentligi bilan 2025 – 2027-yillarga mo'ljalangan Qo'shma harakatlar rejasiga ishlab chiqildi. Bolajak stansiya qurilishining har bir bosqichi – loyihalashtirishdan to bitunga qadar Xalqaro atom energiyasi agentligining qat'iy nazorati ostida bo'ldi, jahoning eng ilg'or tajribalari va xavfsizlik talablarini tafbiq etildi.

Yig'ilishda mutasaddilar loyihaning borishi, hamkorlar bilan muzokalar yuzasidan axborot berdi. Ruxsatnomalar olish va moliyalashtirish masalalari, shuningdek, katta quvvati atom elektr stansiyasining texnik-iqtisodiy jihatlar hamda uni barpo etish rejalarini ko'rib chiqildi.

IQTIDORLI YOSHLARNI QO'LLAB-QUVVATLASHGA YANGICHA YONDASHUV

President Shavkat Mirziyoyev 27-mart kuni iqtidorli yoshlarni qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirishga oid taqdimat bilan tanishdi.

Bu yil dastlab 3 ming nafar o'quvchi saralab olinadi. Ularga Prezident va ixtisoslashuvda maktablardan 208 nafar maslahatchi birkiriladi.

O'quchilar Renaissance oromgohida yil davomida 3 haftalik intensiv o'quv kurslari o'qitiladi.

Yaxshi natija ko'satqan 40 nafari "Pechak ligasi" universitetlariga tajriba almashish uchun yuboriladi.

Keyingi muhim masala – chet elda o'qigan yoshlarni Vatanimizda o'z sohasi bo'yicha munosib ish bilan ta'minlash. Bu borada "Mamlakat oltin fondi hamjamiyati"ni tuzish taklif etilmoqda. U orgali iqtidori yoshlarni yagona platformada birlashtiriladi.

Xorijda ta'lim olib qaytg'anlar uchun imtiyozlar, grantlar, startap dasturlari va boshqa imkoniyatlari yaratiladi. Har yili 25-mayda hamjamiyat qurultoyi o'tkazilib, unda ta'lim islohotlari, iqtidori yoshlarni uchun yaratilgan imkoniyatlari, chet el olyigohlari tajribasi kabi mavzularda muloqot yo'lg'i qo'yiladi.

Davlatimiz rahbari bu takliflarni ma'qullab, iqtidori yoshlarni qo'llab-quvvatlashni tizimi yo'lg'i qo'yish zardoniga olib qo'yiladi.

Bugungi kunda "El-yurt umidi" jamg'armasi orqali 750 nafar vatandoshimiz xorijda o'qiyapti. Mutasaddilarga yoshlarni tizimi yo'lg'i qo'yish zardoniga olib qo'yiladi.

Prezidentimizning yana bir tashabbusiga muvofig, yoshlarimizni Amerikaning "Pechak ligasi" (The Ivy League) universitetlariga tayyorlash yo'lg'i qo'yiladi. Buning uchun 6 bosqichli Milliy dastur qabul qilinadi.

O'ZA.

UMUMIY TARIX – MUSHTARAK MAQSADLAR

AZALIY VA ABADIY DO'STLIK RISHTALARI

Keyingi paytlarda umumiy tarix, ma'naviy qadriyatlar birlashgan Markaziy Osiyo mamlakatlari munosabatlarda ulkan o'zgarishlar ro'y berdi. Xususan, 2016-yilga qadar mavjud bo'lgan muammolar bartaraf etildi. Ya'ni chorak asr davomida shakllangan "muzlar" oxirgi sakkiz yil ichida butunlay "eridi". Mintaqa davlatlari rahbarlarining o'zaro siyosiy muloqoti, bir-birlariga bo'lgan ishonchi, do'stona munosabatlari mustahkamlandi. Shu oy oxirida qadimiy Xo'jand shahrida bo'lib o'tishi kutilayotgan O'zbekiston, Tojikiston va Qirg'iziston yetakchilarining uch tomonloma uchrashevni bu borada yana bir amaliy qadam bo'lishi, shubhasiz.

Markaziy Osiyo davlatlari liderlarining o'rtadagi barcha muammolarni, jumladan, chegara nizolarini tinch yo'li bilan hal qilishga qaratilgan intilishlari, bu boroda imzolanayotgan bitimlar mintaqaga xalqlarini quvontirdi, keksalar davlat rahbarlarini olqishlab duoga qo'l ochdilar. Axir yaqin vaqt largacha chegaralarda yuz berayotgan o'zaro kelishmovchilik, hududiy ziddiyatlari aslar davomida qon-qardosh bo'lib yashagan xalqlarning azaliy do'stligiga raxna solayotgan edi. Mana shunday qaltis bir vaziyatda qo'shnilarni mintaqaviy konsensus yo'li bilan birlashtirish borasida O'zbekiston rahbarining siyosiy irodasi, dadil sa'y-harakatlari ijobjiy natija berdi.

► 2-3

AZALIY VA ABADIY

Ko'p qirrali hamkorlikning amaldagi ifodasi

Keyingi yillarda O'zbekiston – Tojikiston o'rtaasida siyosiy muloqot rivojlanib, savdo-iqtisodiy hamkorlik, hududlararo aloqalar va madaniy-gumanitar almashinuv yanada kengaymoqda. Xususan:

– oxirgi yillarda tovar ayrboshlash hajmi **40 barobar** o'sidi. Qo'shma korxonalar soni **15 karra** ko'paydi.

Shuningdek, o'zaro tovar ayrboshlash hajmini **2 milliard dollar**ga yetkazish, jumladan, mahsulotlar nomenklaturasini kengaytirish, chegaraoldi savdo zonalarini ishga tushirish borasida istiqbolli loyihibar amalga oshirilmoqda.

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev o'tgan yil **18-19-aprel kunlari** davlat tashrifi bilan Tojikistonda bo'lib, oliy darajadagi muzokaralar, ikki tomonlama qator uchrashuv va qo'shma tadbiralar o'tkazdi.

Tashrif davomida O'zbekiston bilan Tojikiston o'rtaasidagi ko'p qirrali hamkorlikning deyarli barcha yo'naliшини qamrab oluvchi **28 ta hujjat**, jumladan:

– Sanoat sohasida hamkorlik to'g'risida bitim;

– Sanoat mulkini muhofaza qilish sohasidagi hamkorlik to'g'risida bitim;

– Oliy malakalni ilmiy va ilmiy-pedagogik kadrlarni attestatsiyadan o'tkazish sohasidagi hamkorlik to'g'risida bitim;

– Fanlar akademiyalari o'rtaasidagi ilmiy hamkorlik to'g'risida bitim;

– davlat chegarasi orqali o'tkazish punktlari, xalqaro avtomobil va aviatsiya qatnovlari to'g'risidagi bitimlarga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish to'g'risida bayonnomal;

– Veterinariya va oziq-oqvat mahsulotlari xavfsizligi sohasida hamkorlik to'g'risida bayonna;

– Raqobatni rivojlantirish va iste'molchilar huquqlarini himoya qilish idoralari o'rtaasidagi hamkorlik to'g'risida bayonna;

– madaniyat va turizm sohasidagi hamkorlik, agrosanoat majmuidagi hamkorlikni yanada rivojlantirish bo'yicha "yo'l xaritalari";

– Andijon, Namangan, Sirdaryo, Farg'on, Xorazm viloyatlari va So'g'd viloyati, Qashqadaryo viloyati va Xatlon viloyati o'rtaasida hamkorlik to'g'risida bitimlar va **2024 – 2026-yillarga mo'ljallangan "yo'l xaritalari"** hamda boshqa hujjatlar imzolandi.

birining diydoriga to'ysi, ko'p yillik orzu-armonlar ushaldi. To'ya ma'raka, sayohatlarga emin-erkin borib kelish imkoniyati yaratildi.

Ma'lumki, geosiyoysi va geoqtisodiy nuqtayi nazardan o'ta muhim zona da joylashgan mintaqamiz doim global quradat qiziqish markazida bo'lib kelgan va ularning aksariyati bu yerda paydo bo'lgan milliy davlatlarning yaqinlashuvini ta'sir o'tkazishga zarar beruvchi omil o'laroq baholashadi, suv, elektr quvvati, transport-logistika, chegara muammolarini hamjihatlikda yechishga qaratilgan intilishlarini har doim ham xolislik bilan qarshi olmaydi. Shunga qaramay, Markaziy Osiyo Ilderlari provokatsiya va fitnalarga uchmadni. "Kabar" axborot agentligiga bergen intervylularidan birida Qirg'iziston Prezidenti Sadir Japarov o'zbek – qirg'iz chegara masalasi yechilishiha javoban ayrim buzg'unchi kuchlar, noto'g'i va odamlarni chalg'ituchi fikrlarga qarshi o'z pozitsiyasini qat'iy bildirib, jumladan, shunday degan etibar: "Bundan buyon qirg'iz – o'zbek do'stligi mustahkam bo'adi. Do'stlik rishtalarimiz Xudodan boshqa hech kim uza olmaydi. Shu bois ham Yaratgan egamdan hamisha tinch yashashimizni so'rashimiz kerak". Qo'shni mamlakatlar o'rtaasidagi siyosiy-iqtisodiy munosabatlarni kuvalib borayotgan ekspertu tahilchilar, siyosatchilar yaxshi bilishadiki, Qirg'iziston bilan aynan suv va chegara muammomida deyarli 25 yillik ixtiromifiz bor edi. Bugun bu muammolarning barchasi hal etildi. Bundan ham quronarlisi, siyosat o'zgardi, qarashlarimiz uyg'unlashdi.

Bu ulkan o'zgarilar qanday sodir bo'ldi, nimaning hisobiga bundan natijalarga erishildi?

Keyingi yillarda O'zbekistonning xorijiy davlatlar bilan hamkorligi faollashishi barobarida, Markaziy Osiyo mamlakatlari bilan chegaralarni delimitatsiya va demarkatsiya qilish masalalarini bo'yicha muzokaralar jarayoni muntazamlik kasb etdi. Masalan, O'zbekiston va Qozog'iston o'rtaasida bahshi hududlar umuman qolmagan. Biz chegaralarimizni allaqachon delimitatsiya va demarkatsiya qilib bo'ldik. Bu qo'shni Qirg'iziston va Tojikistonga namuna bo'ldi. Shu yilning 13-mart kuni Bishkekda chegara muammolaringa nuqta qo'yan bitim izmoldani.

Xolis niyatli ikki davlatning o'zaro do'stona munosabatlari o'natishida davlatimiz rahbarining hissasi katta bo'lganini ta'kidlash lozim. Aynan Shavkat Mirziyoyev davlat rahbari bo'lganidan beri Markaziy Osiyo ishonchchilik o'mini hamkorlik va do'stlik egaliali. Prezidentim qo'shni davlatlarga tahdid emas, imkoniyat sifatida qarab, ular bilan chegara muammolarini tezkor hal etishga kirishdi. Qo'shnilarini ham mintaqadagi masalalarni bo'ldi. Shu yilning 13-mart kuni Bishkekda chegara muammolaringa nuqta qo'yan bitim izmoldani.

Buyuk Ipak yo'lli chorrahasida joylashgan Markaziy Osiyo xalqlarining keyingi yillardagi hayoti yaxshi qo'shnichilik, o'zaro ishonch va do'stona munosabatlarga asoslangan hamkorlikning yangi davri sifatida tarix zarvaraqlariga muhafazonqda. Bugun biz ana shunday ijobiy evrilishlar davrinining nafaqat kuzatuvchisi, balki faol ishtiorkochi ekanimizdan haqli ravishda faxrlansak arizydi.

Bir yodga olayligi. Farg'on vodiysi, voha viloyatlarining chegara qishloqlarida yashovchi oilar qo'shni Tojikiston, Qirg'izistonga to'ya-kiraga borib kelishi uchun bir necha chig'irishdan o'tishi, yuzlab chaqirim yo't bosishi kerak edi. Vaholani, chaqisra, bir-birining ovozini eshitadigan masofada yashovchilar diyorlashish uchun bitta ariq, mahalla yoki qishloq oralab o'tib borsa, yetarli bo'lardi. Chegaradan o'tish mashaqqatlar tuflayi uzoq yillarda yuzmaya qo'shishga olmagan, to'ida xursandchiliga sherik bo'lomagan, yaqinlari dunyodan o'tganida so'nggi manziliga kuzata olmagan insonlarning qayg'u-iztirobraliga ko'p guvoh bo'lganmiz. Yillar davomida ota-onasi, jordan aziz farzandlariga mushqo yashayotganlari ko'rganda, dunyoda inson uchun chorasislik, imkonsizlikdan ortiq azob yo'q ekanini yurak-yurakdan his etardik. Chegaralar ochilgach, hayoti sog'inchga aylangan insonlar birgalikda hal qilishga dava etdi.

O'zbekiston obyektiv ravishda Markaziy Osiyoning kelajagi uchun alohida mas'uliyatni o'z zimmasiga oлган. Bu omil O'zbekistonning mintaqadagi mamlakatlari bilan

shakkantirish va boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'zbekiston obyektiv ravishda Markaziy Osiyoning kelajagi uchun alohida mas'uliyatni o'z zimmasiga oлган. Bu omil O'zbekistonning mintaqadagi mamlakatlari bilan

shakkantirish va boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

O'z xavfsizligini boshqa masalalarga nisbatan O'zbekistonning qarashlarini hamda yondashuvlari korishib berildi. O'z xavfsizligini boshqa davlatlar xavfsizligi hisobiga mustahkamlashga yo'l qo'ymaslik, ochiqlik, pragmatizm va konstruktivlik, teng huquqlilik, o'zaro humrat va manfaatlarni hisobga olish, proaktiv muloqot tamoyillari mintaqaviy siyosatning konseptual asosiga alyndi.

DO'STLIK RISHTALARI

sa'y-harakatlari hamda tashabbuslari yuqori baholandi. Bularning barchasi bir necha yil ichida Markaziy Osiyodagi vaziyatni tubdan o'zgartirish imkonini berdi. Avvalo, chegaralar masalalari bo'yicha mavjud murakkab va nozik muammolarni bartaraf etishga erishildi.

Bugungi kunda O'zbekiston Qozog'iston bilan chegarani huquqiy rasmiylashtirishni to'liq yakunladi, Turkmaniston, Tojikiston va Qirg'iziston bilan chegarani delimitatsiya qildi. Chegaradagi o'nlab o'tkazish punktlari o'z faoliyatini tiklab, mamlakatlarni o'tasidagi odamlarning harakatlanishi sezilarini darajada osonlashdi. Bugun O'zbekistonning qo'shnilarini bilan chegaraboyicha deyarli muammosi qolgan emas.

Atigi sakkiz yil ichida o'ttiz yildan buyon sudralib kelayotgan jiddiy siyosiy muammoning hal etilishi oson bo'lindi. 2023-yil 27-yanvar kuni Bishkekdag'i "Ala-Archa" qarorgohida O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev va Qirg'iziston Prezidenti Sadir Japarov o'tasidagi uchrashuvda tarixiy hujjat – ikki davlat o'tasidagi chegaralar delimitatsiyasini hal etish bo'yicha qaror qabul qilindi. "Biz har bir masalani har tomonlama puxta, shoshilmasdan ko'rib chiqiq. Va bizda endi hech qanday muammoli savollar yo'q. Qirg'iziston va O'zbekiston mustaqilginingin 31 yili davomida tarixda birinchi marta bunday darajadagi munosabatlarga erishdi", dedi O'zbekiston rahbari o'z bayonotida. O'z navbatida, Sadir Japarov ham O'zbekiston – Qirg'iziston munosabatlarning yangi to'lqinini tarixiy voqe'a, deb atadi: "Qirg'iziston qardosh O'zbekiston bilan yaxshi qo'shnichilik ruhidagi hamkorlikni rivojlantirishga alohida e'tibor qaratadi. Biz uchun O'zbekiston haqiqiy do'st va ishonchli strategik sherkdr. Bugun biz qirg'iz – o'zbek chegarasini delimitatsiya qilishni yakunlayapmiz. Bu, haqiqatan ham, tarixiy voqe'a... Ishonchim komilki, chegaralar masalasiga chek qo'yib, biz kelajak avlodlarimiz kamolotiga mustahkam poydevor qo'yamiz", dedi Qirg'iziston rahbari va O'zbekiston Prezidentining qirg'iz – o'zbek chegarasini delimitatsiya qilish bo'yicha muhim masalalarni hal etishda beqiosi hissasi borligini aytidi.

Bugungi kunda O'zbekiston va Markaziy Osyo davlatlari o'tasidagi chegaralarni haqli ravishda do'stli va yaxshi qo'shnichilik ko'priji, deb atash mumkin. 2023-yil 1-sentyabrdan boshlab ichki hujjat – fuqaro ID-kartasini taqdim etgan holda O'zbekiston – Qirg'iziston chegarasini kesib o'tish tartibi amal qilayotgani buning yaqqol tasdig'idi. O'zbekistonning bu boradagi yondashvi qo'shnilarimizga ibrat bo'ldi. Tojikiston – Qirg'iziston chegarasi ham do'stlik chegarasiga aylanmoqda. Bularning bar turli kelishmovchiliklarga qaramay, tomonlar o'zaro ishchon va bir-birining manfaatlarni hisobga olgan holda maqbul bitimlarga tayyorlik tamo'yillariga riyoq etsa, o'tkir, nozik va murakkab muammolarni hal qilish mumkinligini ko'rsatadi.

O'zbeklarda "Og'a-ini inoq bo'lsa, har qanday ish yurishadi" degan naql bor. Shu ma'noda, ulkan mintaqamizda ro'y bergan "jarayonlari qayta ishga tushirish" mexanizmi barcha uchun manfaati bo'ldi. Yuqori o'rada qaradagi birlashuv tulfiy mintaqaga iqtisodiy tarraqqiy etmodga. Kooperatsiya va mintaqalarni ichida tovar ayirboshlash darajasi sezilarini oshdi, xonijiy sheriklar bilan aloqalar kengaydi. Mintaqadagi savdo hajmi 4,4 barobar, qo'shma korxonalar soni 5 karra, o'zaro investitsiyalar hajmi qarib 2 barobar oshdi. Mintaqalarni o'tasidagi o'zaro tovar ayirboshlash faol rivojanib, so'nggi o'n yil ichida 2,5 barobar oribt, salkam 11 milliard dollarla yetdi. Iqtisodiy siyosiy sifati oshib bormoqda, qo'shni davlatlar uchun savdo, sarmoya, transport, chakana savdo, ko'chmas mulk, "yashil" energiya kabi sohalarda katta imkoniyatlar mavjud bo'lib, ular yuzasidan hamkorlik ko'lamni birmuncha kengaydi. Mintaqaning jahon iqtisodiyotiga integratsiyalashuvni jadal rivojanmoqda, buni tashqi savdo aylanmasining sakkiz baravardan ziyod oshgani ham tasdiqlaydi.

Hamkorlikning yangi bosqichi doirasida tashabbus va takliflarni analoga oshirish uchun Markaziy Osyo davlatlariдан ko'proq sa'y-harakatlari va o'zaro maqbul murosalar talab qilinadi. Imtiyoz va cheklolvilarsiz to'laqonli erkin savdo zonasini shakllantirish, shuningdek, qonunchilikni uyg'unlashtirish va to'siqlarni bartaraf etish, savdo va logistika zaranjiri yaratishga xizmat qiluvchi chora-tadbirlarni ko'rish muhim ahamiyatga ega. Uzoq muddatli rivojlanish uchun investitsiya faoliyagini rag'baltantrish, transport yo'laklarini yaxshilash va beg'araz maydon yaratish zarur.

Bugungi kunda Markaziy Osyo ochilayotgan imkoniyatlarni birligida amalga oshirishga qodir bo'lgan yanada jips mintaqaga aylanadi. O'zbekiston Qirg'iziston va Tojikiston bilan yirik qo'shma loyihalarni moliyalashtirish uchun investitsiya jamg'armalarini tuzdi. Ushbu institutlar doirasida avtomobilsozlik, elektrotexnika, to'qimachilik sanato, qishloq xo'jaligida kooperatsiya loyihalarni amalga oshirish boshlangan. Tojikistonda malishiy texnika ishlab chiqarish zavodi ishga tushirildi. Qirg'iziston hududida quyosh elektr stansiyalarini qurish bo'yicha qo'shma korxonaga asos solindi. O'zbekiston tashabbusi tuyfayli mintaqaga mamlakatlarni bilan chegaraoedi savdo zonalarni tashkil etish ishlari boshlandi. Hozirgi vaqtida Qozog'iston, Qirg'iziston, Tojikiston, Turkmaniston bilan bunday hududlarni shakllantirish mexanizmi yo'nga qo'yilgan. Natijada oxirgi yetti yilda mintaqaga iqtisodiyoti 6,3 foizga o'sub, uning hajmi 450 milliard dollara yaqinlashdi.

Umumiy o'zgarishlar orasida suv, suv-energetika va ekologiya masalalari bilan bog'liq yo'nalishda katta yutuqlar kuzatilmoqda. Bu borada 2023-yilda O'zbekiston, Qirg'iziston va Qozog'iston o'tasida "Qamarota – 1" GEStini birligida qurish bo'yicha imzolangan "Yo'xaritas", shuningdek, yozgi vegetatsiya davrida To'xtag'ul suv ombordan suvni oqizish masalasini birligida hal qilish yuzasidan kelishuv muhim ahamiyatga ega bo'ldi. O'zbekiston, Tojikiston va Qozog'iston o'tasida Bahri Tojik (Qayrog'um) suv omorining vegetatsiya davrida ishlash rejimi borasida ham bir fikrga kelishilgani Sirdaryo o'rta oqimida zarur miqdorda suv yetkazlishini ta'minlash imkonini berdi.

Yangi geosiyosiy sharoitda Markaziy Osyo Buyuk Ipak yo'il davrida egallagan o'rnni – Sharq va G'arb, Shimol va Janubni bog'lovchi ko'prik rolini, turli iqtisodiy manfaatlar chorrahasi maqomini yana o'ziga qaytarmoqda. Mintaq Transkaspiy yo'lagi, Shimol-Janub yo'nalishi, shuningdek, Markaziy va Janubiy Osyoni bog'laydigan, Xitoydan Yevropaga boradigan yo'laklarni diversifikasiya qiladigan yangi loyihalar doirasidagi transport-kommunikatsiya yo'nalishlarining muhim qismiga aylanmoqda. Mintaqamizni Yevropa temir yo'llari tarmogi bilan bog'lashga mo'ljallangan Xitoy – Qirg'iziston – O'zbekiston temir

yo'l magistrali qurilishi to'g'risida bitim tuzilishi Markaziy Osyo uchun transport-tranzit yo'nalishlarini diversifikasiyalashda katta yutuq bo'ldi.

Xullas, o'tgan qisqa vaqt ichida Markaziy Osyo mamlakatlari katta yo'lni bosib o'tdi. Ayni paytda Markaziy Osyo o'ndan ziyod "Markaziy Osyo+" formatlari doirasida 40 ga yaqin davlatlar va ikkita mintaqaviy tashkilot bilan faol hamkorlik qilmoqda. Markaziy Osyo mamlakatlari uchun bu, eng avvalo, iqtisodiyotning muhim tarmoqlariga xonijiy investitsiyalarni jalb qilish manbalarini, tovar va xizmatlarimizni ilgari surish uchun yangi bozorlar, shuningdek, ko'p millionli sayyoohlari oyimdir.

O'z navbatida, mintaqamiz sheriklari uchun 80 milliondan ortiq iste'molchilarga ega istiqbolli bozor hisoblanadi. Bu yerda jahon neft va gaz zaxiralarining 7 foizi, raqamli va "yashil" transformatsiya uchun zarur bo'lgan o'ta muhim nodir materiallarning katta zaxiralarini to'plangan. Xususan, mintaqada mavjud 10 turdag'i o'ta muhim materiallarni zaxirasi 5,2 foizdan 38,6 foizgacha bo'lgan miqdorni tashkil etadi. Markaziy Osyo raqobatbardsos mehnat resurslari ko'payib borayotgan mintaqaga hamdir. BMT hisob-kitoblariga ko'ra 2050-yilga borib mintaqaga aholisi 100 milliondan oshadi. Shu bilan birga, u eng yosh mintaqalardan biri bo'lib qoladi – aholining o'rta yoshi 30 ga yaqin bo'ldi.

Darhaqiqat, qo'shni davlatlar o'tasida do'stona aloqalarining shakllanishi mamlakatlarni uchun zamonaviy iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirish, o'zaro savdo, tovar aylanishi hajmini oshirish yo'liga keng imkoniyatlarni oshib berdi va eng asosiy, tarixiy ildizlari tutash, qon-qarindosh xalqlar bordi-keldisi uchun qulay sharoitlar yaratdi. Qirg'iziston bilan chegara punktlaridagi cheklolvilarsiz tashlash, Tojikiston bilan chegara postlarining to'laqonli faoliyat yuritishi bo'yicha erishilgan kelishuvlar tuyfayli har kuni o'zbek – qirg'iz, o'zbek – koychi chegarasidan o'tuvchi fugarolar soni bir necha mingdan oshmoqda.

Aymoqchi bo'lganimiz, Prezident Shavkat Mirziyoyev boshlab bergan islohotlar Markaziy Osyoni o'z subyektligini mustahkamlab, mohiyatani jahon maydonida mustaqil ishtiroychiga aylantirdi. Ayni vaqtida mamlakatlarni tashqi hamkorlar bilan o'zaro munosabatlarni yo'ga qo'yishda umumiy yoki yaqin pozitsiyadan turib faol harakat qilmoqda. Markaziy Osiyodagi bunday o'zgarishlar butun dunyoda yugor bolanmoqda va e'tirof etilmoqda.

Abduvali SOYIBNAZAROV, shahrlovchi ("Xalq so'zi").

Ahilligimizga hech qachon ko'z tegmasin

O'zbek va tojik xalqlarining o'tmishi bugungi mustahkam aloqalar bilan uziy bog'liq. Biz mushtarak tarix va madaniyat, ma'naviy qadriviyatlarni va an'analar bilan chambarchas bog'langan xalqlarimizning ko'p asrlik do'stligini juda qadrilaymiz.

"Tojikiston bilan yaxshi qo'shnichilik munosabatlarni yanada mustahkamlash – O'zbekiston tashqi siyosatining bosh va o'zgarmas ustuvor yo'nalishidir", deb ta'kidigani edi davlatmoxlari rahbari. Bu munosabatlarni madaniyat, fan, sog'iqliqi saqlash va ta'lim sohalarida o'zaro almashuvlar faollashib borayotganida namoyon bo'lmoqda.

Jumladan, markazimiz olima ayolaring Xo'jand davlat universitetiga borib, u yerdagani hamkasblari bilan tajriba almashgani, Nurafshon texnika universitetida malaka oshigani fikrimizga yaqqol misol bo'ldi. Samarqand, Termiz,

Buxoro, Farg'on, Chirchiq davlat universitetlari da tojik guruhlari faoliyat yuritmoqda. Denovda tadbirkorlik va pedagogika instituti tashkil etilib, tojik tilida maktabgacha ta'lim, boshlang'ich ta'lim, informatika va boshqa muhim fakultetlar ochildi.

Mamlakatimizda faoliyat ko'rsatayotgan 250 dan ortiq maktablarda ta'lim tojik tilida olib borilyapti. Ularda olyi olib borilgan ustozlar, murabbiyalar yoshlarga ta'lim-tarbiya bermoqda. Ular orasida O'zbekiston

Respublikasining davlat mukofotlariiga – unvonlar, orden va medallarga sazov bo'lgan insonlar ko'phillikni tashkil etadi.

Aslida, tojik bilan o'zbekni ikki tilda so'zlashadigan bitta xalq deyishadi. Bining ota-bobolamiz, ajodolamiz shu O'zbekiston zamindida tug'ilib, o'zbek xalqi bilan eti tironq bo'lib, bir-birlari bilan qudaanda rishtalarini bog'lab yashab kelishgan. Ularni bir-biridan ajratishning sira iloji yo'q. Shuning uchun ikki davlat Prezidentlari tomonidan olib borilayotgan oqilona siyosat, yaqin qo'shnichilik, do'st-birodarlik munosabatlari abadiy bo'lsin, ahhiligimza ko'z tegmasin, yomon ko'zlardan asrasin, deyimiz. Buz bundan buyon ham bor ilmimizni, tajribamizni jonajon Vatanimizning gullab-yashnashi uchun safarbar qilamiz.

Gulandom SUBHONOVA, O'zbekiston tojik milliy madaniy markazi raisi.

Ildizi asrlarga tutash birodarlik

– Xo'jandning Tagitut mahallasida yoshi qariyb ming yillardan o'chanadigan keksa tut daraxti bor. Ko'pincha o'sha joyga borib, umri davomida qo'voeja va hodisalarining guvohi bo'lgan ushbu tabarruk daraxt soyasida dam olaman, beixtiyor o'ya botmani.

Rivoyatlarga ko'ra, bu tut Temur Malik zamonasida mavjud bo'lib, o'sha paytlar Sirdaryoning mayvlari shu yergacha yetib kelgan, mo'g'ullarga qarshi kurashga bel bog'langan sarkarda Temur Malik daryo bo'yib safar qilishdan avval o'z kemalarini ana shu tut daraxti tanasiga bog'lab ketar ekan.

Ko'hma shahar qal'asi yonida joylashgan viloyat tarix muzeysi kirishingiz bilan Temur Malikning ulug'vor haykaliga

ko'zingiz tushadi. XIII asr boshlarida mo'g'ullar Chingizxon boshchiligidagi Movarounnahrga ko'p ming sonli qo'shin bilan bostirib kelganida Buxoro, Samarqand singari go'zal shaharlarni zabt etib, vayronaga aylantiradi. So'ng 1220-yilning bahorida Xo'jandga yuzlanadi. Bu yurda o'zbeklar va tojiklar azaldan bir oila, qarindosh-urug' bo'lib yashab kelishgan. Shahar hokimi Temur Malik o'zbek va tojiklardan tashkil topgan askarlar bilan salkam 70 ming kishi safarbar etilgan dushmanga yuzma-yuz qichadi. Shafqatsiz janglarda ko'poni mo'g'ul armiyasini dovdiratib qo'yadi, ortga chekinishga majbur qiladi.

Ahmadjon RAHMATZOD, Tojikiston Yozuvchilar ittifoqi Sug'd viloyati bo'limi raisi, Tojikiston xalq shoiri.

Yon qo'shni – jon qo'shni

– "Yon qo'shni garindoshingdek, jigarindek qadrond bo'lad", deydi. Shu ma'noda, mammuniyat bilan aytamanki, qachonki, viloyatimizga yondosh, qardosh Tojikiston Respublikasiga o'tsam, har qadamda ana shunday yaqinlikni his qilaman.

Binobarin, biz oilamiz bilan Tojikistonning Uyas qishlog'iga, qarindoshlarimizning tez-tez borib turamiz. 2023-yil 9 yil avval esa bunday imkoniyat yo'q edi, qarindoshlar bilan yillab ko'rishmas edik. Shukr, bugun qo'shnilarimizning ham, bizning ham eshigimiz bir-birimizga ochiq. Bu ochiqlik ikki xalq o'tasidagi ming-ming yillik tarixga ega do'stilikni yanada mustahkamlaqmoqda.

Tibbiyot yo'nalishi bo'yicha tadbirkorman. Turmush o'rtog'im va farzandlarim hamda katta jamaoamiz bilan birga bir necha tibbiyot muassasalarini elimeziz xizmat ko'sratib kelyapmiz. Ushbu shifoxona va diagnostika-tekhshiruv markazlarimiz Tojikiston Respublikasi hududiga yaqin manzillarda joylashgan. Bu esa qo'shni mamlakat fuqarolarining ham kelib davalanishlarida juda qulay.

Darvoqe, keyingi yillarda tojikistonlik qaroshlarimizning viloyatimiz tibbiyot muassasalarini, xususan, bizning klinikamizda davolanish va tibbiy tekshiruvlardan o'tish, ya'ni tibbiyot turizmi bo'yicha yurtimizga kelish, ko'sratsizchi o'sib borayotir. Bu, albatta, o'zaro yaqinligimiz, mehr-oqibat va ahil-inoq qo'shnichiligidimiz, eng muhibi, bordi-keldining bemaloligi natijasi, albatta. Ostonadan kirib kelgan tojikistonlik mehmonimiz borki, har birini yaqinimiz kelgandek kutib olishga odattlanganmiz. Albatta, ular ham yurtimiz tuproq'ida o'zlarini yaqin do'stinkiga kelgandek his qiladi. Ya'nun bu bilan "Yon qo'shni – jon qo'shni" naqli mohiyati amalda to'liq namoyon bo'lmoqda.

Gulchehra JONJIGITOVA, xalq deputatlari Sirdaryo viloyati Kengashi deputati, tadbirkor.

Ko'p qirrali hamkorlikning amaldagi ifodasi

Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotiga ko'ra, 2025-yilning yanvar-fevral oylarida jami **1,3 min.** nafr chet el fuqarosi turistik maqsadlarda O'zbekiston Respublikasiga tashrif buyurgan bo'lsa, ularning eng ko'pi:

- **Qirg'iz Respublikasi – 422 591 nafr;**
- **Tojikiston – 401 377 nafarni tashkil etgan.**

2024-yilda Farg'ona va Namangan viloyatlarda umumiy quvvati **400 megavatt** bo'lgan 2 ta quyosh elektr stansiysi qurilishiga start berildi.

OCHIQ VA PRAGMATIK TASHQI SIYOSAT E'TIROFI

27-mart kuni Oliy Majlis Senati Raisi Tanzila Norboyeva Vengriya Davlat audit idorasi raisi Laslo Vindish boshchiligidagi delegatsiya bilan uchrashev o'tkazdi.

Senat Raisi O'zbekiston va Vengriya o'rtaosidagi ko'p qirrali hamkorlikning bugungi yuksak darajasi va natijadorligini mumnuniyat bilan qayd etdi.

O'zbekistonning islohotlari, yaqin qo'shinchilik hamda xalqaro darajadagi ochiq va pragmatik tashqi siyosat Laslo Vindish tomonidan alohida e'tirof etildi.

Mulqotani O'zbekiston va Vengriya o'rtaosida o'matligan ko'p yillik do'stlik va birodalik aloqalariga hamda ikki

xalq o'ttasidagi munosabatlarning tarixiy ahamiyatiga urg'u berildi. Ikki davlat yetakchilarining sa'y-harakatlar bilan rivojlanib borayotgan strategik munosabatlari va ularni yanada rivojlanishish istiqbollar muhokama etildi.

Xususan, savdo-iqtisodiyot va suv xo'jaligi sohalarda hamkorlik loyihibarini yo'lga qo'yish, har ikki davlat hududulari o'rtaosida mulqotani yanada faollashtirish masalalariga alohida e'tibor qaratildi.

Shuningdek, davlat darajasidagi vazifalar ijobi etilishini nazorat qilish masalasida tajriba almashish va parlamentlararo aloqalarini rivojlanishiz yuzasidan firkashildi.

Uchrashev yakunida muhokama etigan masalalar bo'yicha hamkorlikni yanada kuchaytirishga va belgilangan tashhabuslari amalga oshirishga kelishib olindi.

"Xalq so'zi".

Vakillik organlari faoliyatiga e'tibor

Oliy Majlis Senati tomonidan mahalliy Kengashlar doimiy komissiyalari va zolarining bilim va ko'nikmalarini oshirish, qonunchilikdagi yangiliklar bo'yicha xabarxordligini kuchaytirish hamda o'zaro hamkorlikni mustahkamlash maqsadida seminarlar tashkil etilmoqda.

Seminar

Xususan, uning doirasida shu yilning 24-25-mart kunlari Qoraqlapog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi, xalq deputatlari viloyat va Toshkent shahar Kengashlari doimiy komissiyalari rahbarlari Senatda amaliyat o'tadi. Ushbu amaliyat davomida Senat qo'mitalari faoliyatini bilan tanishidi, mahalliy Kengashlarning o'zaro hamkorligini rivojlanish va hujudlarning ijtimoiy-iqtisodiy etibariga o'rnashishda mahalliy vakillik organlarning ishtirokini oshirish bo'yicha muhokamalar bo'lib o'tdi.

Seminar ishtirokhilari qonunchilik jarayoniga mahalliy Kengashlar deputatlari bilan jalb etish, ularning fikr-mulohazalarini inobatga olish hamda qabul qilinayotgan qonunlarda hududiy xususiyat va imkoniyatlarni aks ettirish bo'yicha ko'nikmalarga ega bo'ldi.

Bundan tashqari, doimiy komissiyalari rahbarlari uchun Senatning Agrar, suv xo'jaligi masalalari va ekologiya qo'mitasini tomonidan o'quv seminar o'tkazildi. Unda parlament yuqori palatosi tomonidan islohab chiqilgan uslubiy qo'llanma taqdirmi qilib, doimiy komissiyalari faoliyatini samarali tashkil etish, asosiy yo'nalishlar bo'yicha aniq rejalar belgilash hamda vakolatlar doirasida muhim masalalarni muhokama qilish bo'yicha amaliy tavsiyalar berildi.

Shuningdek, mahalliy Kengashlar va doimiy komissiyalari faoliyatini takomillashtirish, Senat qo'mitalari hamda mahalliy hokimiyat organlari hamkorligini mustahkamlash, ular ustidan nazorat samaradorligini oshirish zarurligi ta'kidlandi.

"Xalq so'zi".

Muhokama markazida – migratsiya masalalari

Oliy Majlis Senatinining Xalqaro munosabatlar, tashqi iqtisodiy aloqalar, xorijiy investitsiyalar va turizm masalalari qo'mitasining majlisi bo'lib o'tdi.

Unda mutasaddi vazirlar va idoralar rahbarlarining migratsiya sohasida mavjud masalalarni kompleks o'rganish, muammolarni barbara etish hamda sohanni yanada tariqaga solish bo'yicha "Yo'li xaritasi" da belgilangan vazifalar jisrosi yuzasidan axborotlari eshitildi.

Dastlab Migratsiya agentligining faoliyati ko'rib chiqildi. Ta'kidlandi, mamlakatimizda migratsiya sohasi isloq qilinmoqda, ilg'or xorijiy tajribani o'rgangan holda uni yanada rivojlanishish uchun yangi yondashuv va mexanizmlar ishlash chiqilmoqda hamda amaliyotga tatbiq etilmoqda.

Shu bilan birga, senatorlar tomonidan migratsiya sohasida xususiy konsalting agentliklari va kasbhunarga o'qitish markazlari faoliyatini tariqaga solish uchun huquqiy-normativ hujjatlarini takomillashtirish, odam savdosiga qarshi kurashish va noqonuniy migratsiyaning oldini olish zarurligi qayd etildi.

Majlis davomida Tashqi ishlari va Ichki ishlari vazirlarini hamda Yoshilar ishlari agentligining axborotlari ham tinglandi.

Jumladan, jabrlanuvchilarning huquq va manfaatlarini har tomonlama himoya qilish bo'yicha amalga oshirilayotgan ishlari, xususan, norasmiy migratsiya ketayotgan fuqarolar sonini

keskin kamaytirish va ularni kasb-hunarga o'qitish markazlari faoliyatini tartibga solish masalasiga to'xtab o'tildi.

Migratsiya sohasini rivojlanishish maqsadida O'zbekistonning Xalqaro migratsiya tashkiloti bilan aloqalarini faollashtirish, bi'r qator mamlakatlar, jumladan, Janubiy Koreya, Kanada, Buyuk Britaniya, Germaniya, Finlyandyia, Latviya, Litva, Polsha, Rumuniya, Bolgariya kabi davlatlardagi rekrutning tashkilotlari va salohiyatlari ishlash uchun yangi yondashuv va mexanizmlar ishlash bilan hamkorlikni jadallashtirish ishlari olib borilayotganligi qayd etilmoqda.

Garchi keyingi yillarda migratsiya sohasida islohotlar amalga oshirilayotgan bo'lsa-da, uni yanada rivojlanishish, ichki va tashqi mehnat bozorini barqarolashirishda ilg'or xorijiy mamlakatlar amaliyotlarini o'rganish kabi qator muhim vazifalarni o'z vaqtida va sifatli ijobi etishda ayrim tizimli muammo va kamchiliklar saqlanib qolayotgani aytildi.

Majlis yakunida sohada mavjud muammolarga yechimini topish yuzasidan tegishli taklif va tavsiyalar ishlash chiqildi hamda qo'mitaning tegishli qarori qabul qilindi.

"Xalq so'zi".

Халқаро анжуман олдидан

GLOBAL MUAMMOLARGA YECHIM TOPISHDA MUHIM PLATFORMA

Markaziy Osiyoda bиринчи мarta o'tказиладиган Parlamentlararo Ittifoq assambleyası O'zbekistonning mintaqada parlamentlararo diplomatiya markaziga aylanayotganidan dalolat beradi. 5 – 9-aprel kunlari bo'lib o'tadijan mazkur anjumunda dunyoning 180 ta mamlakati, 15 ta kuzatuvchi davlat hamda 25 dan ortiq xalqaro va parlamentlararo tashkilotlardan 2 mingga yaqin delegatlar ishtirok etishi kutilmoqda.

150-yubiley assambleyasining asosiy mavzusi "Ijtimoiy taraqqiyot va adolat uchun parlament harakati" deb nomlangan bo'lib, tadbir doirasida kambag'allini qisqartirish va tenglikni ta'minlash, inson huquqlari himoyasi va parlament nazorati, ijtimoiy inklyuziviy hamda imkoniyatlar tengligi, barqaror rivojlanish va iqlim o'zgarishiga qarshi kurash, yoshilar, ayollar va ijtimoiy zaif guruhlarning huquqlarini himoya qilish kabi masalalarni muhokama etilishi rejalashtirilgan.

Ayni vaqtida bu mavzular jahon miyosida ham dolzarb bo'lib, assambleya muhokamalari global siyosiy yondashuvlari shakkantirishda muhim rol o'ynaydi. Qolaversa, Toshkentda o'tkaziladigan ushbu xalqaro anjumanning O'zbekiston va Markaziy Osiyo taraqqiyoti uchun ham ahamiyatiyu yuqori.

Parlamentlararo Ittifoq dunyo mamlakatlarining qonun chiqarishiga organlari uchun global mulqot maydoni hisoblanadi. Uning doirasida muhokama qilingan masalalar jahon hamjamiyati e'tiboriga yetkaziladi. U BMT Bosh Assambleyasini qoshidagi

kuzatuvchi-tashkilot maqomiga ega. O'zbekiston mazkur Ittifoqqa 1992-yilda a'zo bol'gan. 2017-yil 13-oktabrda mazkur tashkilotdagi a'zoligini qayta tiklagan.

Parlamentlararo Ittifoqning ushbu yubiley assambleyasida parlamentdagi ayollar forumi o'zining 40 yilligini ham nishonlaydi. Bu ba'zi mamlakatlarda ayollar huquqlari bo'yicha yangi muammolarni paydo bo'layotgani va mamlakatimizda ayol deputatlar ulushi 32 foizini, Senata esa 25 foizni tashkil etgani fonida muhumi voqe'a hisoblanadi.

Shuningdek, Parlamentlararo Ittifoqning boshqa organlari, jumladan, uning to'rtta mavzuli doimiy qo'mitasi, Yosh parlamentariylar forumi, parlament a'zolaringan inson huquqlari bo'yicha qo'mitasi, Yaqin Sharq masalalari qo'mitasi va Ukrainadagi urushni tinch yo'l bilan hal qilish bo'yicha ishchi guruhi ham yig'iladi.

Ushbu xalqaro darajadagi muhim tadbir o'zining tarixiy ahamiyati bilan ham ajarib turadi. Bu esa nafaqat parlamentlar o'rtaosidagi mulqot va hamkorlikning mustahkamlanishi, balki global

muammolarga parlament darajasida yechimlar izlashda yangi imkoniyatlar eshitigini ham ochain.

O'zbekiston o'chiqlik, islohotlar va mulqot siyosatini izchil davom ettrib kelmoqda. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyev rahbarligida amalga oshirilayotgan demokratik yangilanishlar, fuqarolik jamiyatni institutlarni mustahkamlash, inson huquqlarini ta'minlash basoridagi qo'qitishga etishda ayrim tizimli muammo.

Mamlakatimiz ushbu nufuzli assambleya mezonlik qilish bilan birga yurtimizdagi parlament tizimining ochigligi va faoliagini namoyon etish asnosida barcha parlamentlar o'rtaosidagi o'zaro ishonch, do'stilik va sheriklik rishtalarini yanada mustahkamlashga ham munosib hissa qo'shadi.

Shuningdek, assambleya doirasida muhokama qilinadigan ijtimoiy muhofaza, qonun ustuvorligini ta'minlash, gender tengligi va inson huquqlarini himoya etish kabi dolzarb masalalar xalqaro hamkorlikni chuqurlashtirishga ham xizmat qiladi.

O'zbekiston – o'chiq va ishonchli hamkor bo'lib, doimo tinchlik va taraqqiyot yo'lida birligakeldagi sa'y-harakatlarga tayyor.

Assambleya so'ngida Parlamentlararo Ittifoqning rezolyutsiyalari va Toshkent deklaratsiyasi qabul qilinishi ko'zda tutilgan.

Sayyora ABDUKARIMOVA,

Oliy Majlis Senati a'zosi.

IJTIMOIY TARAQQIYOT – FAROVONLIK OMILI

Shu yilning 5 – 9-aprel kunlari Toshkent shahrida Parlamentlararo Ittifoqning 150-yubiley assambleyası bo'lib o'tadi. Ushbu tadbir nafaqat O'zbekiston, balki butun Markaziy Osiyo tarixida ilk bor o'tkazilayotgan eng yirik parlamentlararo anjuman sifatida muhim ahamiyatga ega bo'lib, yuritimiňning xalqaro maydonidagi obro'si ortib borayotgani va keng e'tirof etilayotganidan dalolat beradi.

Ma'lumki, Parlamentlararo Ittifoq 1889-yilda asos solingen xalqaro tashkilot bo'lib, u parlamentlararo mulqot uchun eng yirik platforma hisoblanadi. Unga 180 dan ziyod mamlakatlar a'zo, shuningdek, 15 ta mintaqaviy parlament va 15 ta kuzatuvchi tashkilot faoliyat yuritadi.

"Ijtimoiy taraqqiyot va adolat uchun parlament harakati" mavzuida o'tkaziladigan assambleyaning turkum yig'ilishlari jahon mamlakatlarini delegatsiyalari qator yo'nalishlarda muhokamalari olib boradilar. Xususan, aholini ijtimoiy himoya qilish va kambag'allini qisqartirish, qonun ustuvorligini ta'minlash, inson huquqlari himoyasi, gender tenglikni qo'shish, Prezidentimiz tashabbusi bilan 2023-yilda ijtimoiy himoya milliy agentligi tashkiloti etildi. Ijtimoiy himoya yo'nalishida davlat siyosatini yurituvchi yagona organga asos solinishi Jahon banki. Xalqaro mehnat tashkiloti va YUNISEF tomonidan qo'llab-quvvatlangan hamda bu jarayonda ekspertlar hamkorligi ta'minlangan.

Ijtimoiy himoya qilish masalasiga o'txaladigan bo'lsak, ularni qo'llab-quvvatlash, farovonligini oshirish davlatimiz siyosatining ustuvor vazifalaridan sanaladi. Yaqin davrda qadar ijtimoiy himoya tizimini muvofiglashtiruvchi, mazkur sohada davlat siyosatini olib boruvchi organ va umuman olganda, yagona qarash mavjud emasdi. Vazirlik va idoralarga yuklatilgan vazifalarning takrorlanishi sababli yagona ma'lumotlar bazasining markazlashgan holda yuritilishiga imkon bo'lgan.

Aholiga sifatlari hamda manzilli ijtimoiy xizmatlar u yordamlari, ijtimoiy himoya yo'nalishidagi ishlari natijadorligi va 2025-yil uchun ustuvor vazifalar muhokamasi yuzasidan ijtimoiy himoya milliy agentligi tashkiloti etildi. Ijtimoiy himoya yo'nalishida davlat siyosatini yurituvchi yagona organga asos solinishi Jahon banki. Xalqaro mehnat tashkiloti va YUNISEF tomonidan qo'llab-quvvatlangan hamda bu jarayonda ekspertlar hamkorligi ta'minlangan.

yo'ga qo'yilgani, ijtimoiy xodimlar uyma-yurib, reestra bo'lmagan yana 95 ming muhitoj odamga yordam ko'satilayotgani, 51 ming odariga nogironlik belgilanib, 26 ming nafari protez organi va yotib qolgan 4 ming yolgiz keksa aniqlanib, ularga uyining o'zida parvarish tashkil etilgani, nogironligi 50 ming nafer bola bog'chamatka tabog'ligi yashashiga alohida ta'kidlandi.

Bu kabi sa'y-harakatlar natijasida mamlakatimizda ijtimoiy himoya muhitoj aholi farovonligi oshmodqa, inkluyizimizda ijtimoiy himoya muhitoj aholi qarash mavjud emasdi. Vazirlik va idoralarga yurituvchi yagona organga asos solinishi Jahon banki. Xalqaro mehnat tashkiloti va YUNISEF tomonidan qo'llab-quvvatlangan hamda bu jarayonda ekspertlar hamkorligi ta'minlangan.

Ijtimoiy davlat tarmoqlari asosida mehr va ko'mak tizimi aholiga yaqinlashtirayotgani qayd etildi. Jumladan, barcha hudduda "Inson" ijtimoiy xizmatlar markazlari oshilib, 102 ta ijtimoiy xizmat mahallalarda

Jasur JUMAYEV,
Oliy Majlis Qonunchilik
palatasi deputati.

FRAKSIYALAR HAYOTI

O'zLiDep

Yaqinda davlatimiz rahbari kichik va o'tra biznes vakillari bilan uchrashevda tadbirkorlarning barcha taklif va tashabbustari o'rin olgan Farmonni imzolashdi, va o'shimish hujjatlarini kutmasdan to'g'ridan-to'g'ri amaliyotga kirtilishini aytgandi. 19-martda va'da qilingan hujjat – "Kichik va o'tra biznesning iqtisodiyotdagi o'mini oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Prezident Farmoni imzolandi. Unda 2025-yil kichik va o'tra biznes rivojlanishning asosiy maqsadli ko'satikchilari belgilandi.

O'zbekiston Liberal-demokratik partiyasi fraksiysi a'zosi Otabek Musuronov ushbu hujjatning ahamiyatiga o'txalib, bu tadbirkorlar uchun katta imkoniyat etkanini ta'kidladi.

"Binobarin, Farmon bilan 2025-yil 1-maydan boshlab, o'zini o'zi band ro'yxatidan o'tkazilganda yaxshi tafsifatda tadbirkor, mikrofirmalar yoki kichik korxonalar toifasiga yiriklashtirilganlar O'ilaviy tadbirkorlarning rivojlanish dasturi doirasida 50 million so'ngacha, Kichik biznesi uzuksiz qol'lab-quvvatlash kompleks dasturi doirasida 150 million so'ngacha garovsiz kreditlar beriladi. Shubhasiz, shu va boshqa belgilangan maqsadli vazifalar yiqobiliy qayd etilmoqda.

"Milliy tiklanish" DP Mamlakatimiz rahbari yaqinda o'tkaz